

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Ḳodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Yeḥezḳel

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 597 [1836 oder 1837]

אלאקזחי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9132

יחזקאל

תרגום אשכנזי

א (א) אים דרײַסגסטען יאָהר רע וואָר עס, וואָ איך אונטער דען פֿערטריעבענען אַם פֿלוסע כבר לעכטע, אַלס אַם פֿינפֿטען דעם פֿיערטען מאָנאַטעס זיך דיא היממעל עפֿענעטען, אונד איך געטט לײַע ערשיינונגען וואָה. (ב) אַם פֿינפֿטען דעם (פֿיערטען) מאָנאַטעס, אים פֿינפֿטען יאָהרע זייט דער געפֿאַנגענשאַפֿט דעם קעניגס יויכין, (ג) וואָרה דעם עוויגען וואָרט דעם יחזקאל

א (א) ויִהְיֶה בְּשָׁלְשִׁים שָׁנָה בְּרִבְעֵי בַחֲמֵשֶׁה לַחֲדָשׁוֹ אֲנִי בְּתוֹךְ־הַגּוֹלָהּ עַל־גַּהֲר־בְּבַר נִפְתָּחוּ הַשָּׁמַיִם וַאֲרָאָה מֵרְאֹת אֱלֹהִים: (ב) בַּחֲמֵשֶׁה לַחֲדָשׁ הִיא הַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית לַגָּלוּת הַמֶּלֶךְ יוֹיָכִין: (ג) הִיָּה הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵל־יחזקאל

רשי

א ויהי בשלשים. סתם הנביא דבריו ולא פירש שמו מי הוא ולא פירש למנין מה מנה לסיבך הפסוק וזה הקודם את דבריו בשני מקראות הסמוכין לזה ללאד מי הנביא וללאד לאנין מה מנה שנאמר בתורה למדע היא השנה החמישית וגו' אין אלה דבריו הנביא שהרי כבר אמר שנחזקא לזדע היה עומד ועוד שמתחלה אמר נבואתו בלשון עבדו ואני בתוך הגולה ואראה מראות אלהים וכן בסוף וארא והנה רוח סערה וגו' ואלו שני מקראות מפסיקין דבריו באלו אמר מדבר עליו היה היה דבר ה' אל יחזקאל ותהי עליו שם יד ה': ואני בתוך הגולה. כלומר חזן לארץ ישראל: על גהר כבר. שם הנהר: מראות אלהים. על שם שלא היה רואה באשקלרית מאירה קורא אותו מראות אלהים כמין כלום ולא ממש וכל הנביאים אף הם מזוך באשקלרית שאינה מאירה ראו חזן ממה רבנו הוא שנאמר וניד הנביאים אדמה (הושע י"ב): (ב) היא השנה החמישית לגלות המלך יויכין. נמלינו למדין שלשים שנה שמה לתחילת היוכל מנה שהיוכל האזרון תחילת י"ח ליאשי' היא השנ' שאלא חלקיהו את הספר (מלכים ב' כ"ב) וכן שנינו בסדר עולם שהיא היתה תחלת היוכל ליאשו מלך ל"א שנה לא מהן י"ז שעברו כבר נשתיירו י"ד שנה יהויקים מלך י"א שנה הרי עשרים וחמש ויכניה בנו לא מלך אלא ג' חדשים וגלה ושנה שניבא יחזקאל היתה חמישית לגלותו הרי שנת שלשים ויוכל וכן מלינו בסוף נבואתו שנתן סימן לאנין היוכל שנאמר ויהי כ"ה שנה לגלותו בראש השנה בעשר לחודש (לקמן מ') ואשרו רבותינו איזהו שנה שראש השנה שלה בעשור לחודש הוי אומר זו שנת היוכל: (ג) היה היה דבר ה'. אשרו רבותינו היה כבר לפי שאין השכינה שורה בחובה לארץ אלא ע"י שרמה עליו תחילה בארץ. ושנינו בנבייתא דמכילתא בן אדם עמוד

באר

א (א) בשלשים שנה, לא פירש לנו הנביא מאיזה זמן נחיל למנות שלשים שנה, ע"כ נחזקא הדעות זה אומר בנה וזה אומר בנה, אבל גם אחת לא הטיבה בעיני; כי אם אומר שהפסוק מנה משנת היוכל, או מהזמן אשר נבוכדנאצר הראשון כנש מלכות אשור [באשר יפרשו חכמי העמים], יקשה תמיד למה השתמש הנביא רק פה במנין הזה, אחרי אשר בנבואות אחרות מנה מגלות יהויכין כמו פה פסוק ב' מ', ועוד אם בשלשים יהיה מספר סדורי היה לו לכחוב בשנת שלשים? ע"כ אגיד לך דעת הזכס המפורסס הרד"מ בעל המעמר, ונה יבוא דבר דבור על אופניו, והיא, הנביא הגיד לנו כשה שנים גר כבר אלל הגולים נטרם החל רוח ה' לפעמו; וענינו, כבר הייתי שלשים שנה בתוך הגולה כאשר נפתחו לי השמים, וזה היה נרביעו בחמשה לחדש, בשנת השלשים ובחמישית לגלות יהויכין. ויוכל לאמר כי גר כבר שלשים שנה בנבל, כי לא ידענו מתי גלה, וידוע כי ישראל גולה אשר גולה גלה. על גהר כבר, בלי ספק לא

תרגום אשכנזי

יחזקאל א

יחזקאל בן-בוזי הכהן בארץ
כשדים על-נהר-כבר ותהי עליו
שם יד-יהוה: (ו) וארא והנה רוח
סערה באה מן-הצפון ענן וגדול
ואש מתלקחת ונגה לו סביב
ומתוכה בעין החשמל מתוך

ואהן דעם פריעסטערס ביזי
אים לאדע כשדים, אם שלו-
סע כבר; עם וואלט טע נעם-
ליך דיא האנד דעם עוויגען ריח
געטטליכע בעגייטטערונג איבער
איהן. (ד) איך זעה איינען
שטורמונג, דער פאן נאר-
דעוהער קאם, מיט דעמועל.
בען (קחץ) איין גראסעס גע-
וועלק אונד איין פערצעהרענ-
דעם פייער, איין פיינקעלנדער

האש
גלאנץ וואר רינגס אומהער, אונד אויס דער מיטטע דעם פייערס שיען עטוואס וויא דער
חשמל

ר ש י

עמוד על רגליך (לקמן י"ב) הוא היה תחלת הספר אלא שאין מוקדם ומאוחר. ויש אומרי
בן אדם חוד חידה (לקמן י"ז) הוא תחלת הספר. ואומר אני שאות' נבואה נאמר' לו קודם
שגלו שהיא ראוי' ליאמר לו בארץ שאין מסור' בה גולה והיא נכר' תחלת שליחותו אליהם
ויונתן אף הוא כך תירגם מהוי הוה פתגם נבואה מן קדם ה' עם יחזקאל בר בוזי נהוא
בארעא דישראל חז תנינות ואחמליל עמיה במדינת ארע כדאפי ויחזקאל גלה עם המרש
והמסגר שגלו עם יהויכין: יד ה'. כל לשון יד האמורה בספר זה ובכל ל' נבואה אינה אלא
ל' אכף שהנבואה חוקפתו על כרחו כדאם משתגע דיאטרי"ל"א בלע"ז: (ד) והנה רוח סערה
באה מן הצפון. הוא מרכבה נסח כבוד השכינה במה שנאמר בענין ולפי שבה נתימה להשמית
את ישראל לכך נדמית לרוח סערה וענן: באה מן הצפון. חזרת היתה מארץ כשדים שהיא
בצפון שנאמר מצפון חפתה הרעה (ירמיה א') ולמה הלכה שם כדי לנבוא את כל העולם
תחת נ"ג אלא יאמרו האומות ביד אומה שפלה מסר את בניו כשדים אומה שפלה היא שנאמר
זה העם לא היה (ישעיה כ"ג) כך דרשו רבותינו במסכת תגיגה: ונגה לו. לענן סביבו
מנחין רמו הוא שעתידין ישראל ליגאל משם: בעין החשמל. חשמל מלאך ששמו כך וכעין
גוון

ב א ו ר

הניח וביכדנאזר את כל הגילים במקום אחד אבל הפילס זעיר שם זעיר שם, כאשר נראה
זאת מהספר אשר שלח ירמיה אל הגולה בנבל (ירמיה כ"ט י"ד), ע"כ אמר שהיה נהגולה הזה
אשר מקום מגורו על נהר נבר. (ד) וארא, הנה נודע כי כל נביא, לעת אשר היתה עליו
ראשונה יד ה', נראה אליו ה' בדרך אשר גם חושיו יכירו, כי היה לו מראה אלהים ולא רק
מחזה שוא ורעות רוח אשר היה רק נדמיונו. והנה המראה הזה אשר נודע נשם מעשה מרכבה
רבו גם רבו בו המפרשים; כי החוקר יפרשו בדרך מקירה, ובעל הקבלה בקבלתו, ואני רק
לפרש הכתוב באתי. מן הצפון, אולי וכה הנביא לחנר שה שמי ההוראות, כד הצפון והנסתר,
כי הלך הזאת נקראה כן על אשר היתה לדורות הראשונים יותר עמונה ולפונה מהאחרות.
מתלקחת, נדהה באלו האש תקח את כל הנא בידה, ע"כ תאות לנו חזר מתלקחת,
וכן יאמר גם האשכנזי: ערגרייפֿען. החשמל, רבו גם רבו הפירושים והתרגומים על המלה
הזאת, ואנני חגיד רק פירוש החכם המדקדק ר"מ גי' על המלה הזאת כאשר שמעתי מפיו,
כי הוה ישר מאה, וכו' יתבאר הוראת המלה הזאת על דרך יותר נכון מכל הפירושים האחרים
אשר ראיתי, וכה דבר: הנה חשמל משרש חשם והשרש הזה יורה על דבר נכבד כאשר תעיד
על זה הפסוק יאזיו חשמיים (תהלים ס"ח ל"א), וכאשר חלל מלת חשמן נוסף הנו"ן כן
נוסף חלל חשמל כלמ"ד, כי גם להלמ"ד משפט אותיות האמנותי, כמו לשד השמן (נמדבר
י"ח ח'), כאשר שנה ושלש זאת החכם הנ"ל בפירושי; והשרש חשם נובל לפרש משרש משח
בהפוך אותיות ונמזהו רבים, כמו כנש כשב, שלמה שמה, וידוע כי המשפחה היא
אות

יחזקאל א

תרגום אשכנזי ב

הָאִשׁ׃ (ה) וּמִתּוֹכָהּ דְּמוֹת אַרְבַּע
חַיּוֹת וְזֶה מֵרְאִיֵּיהֶן דְּמוֹת אָדָם
לְהִנָּה׃ (ו) וְאַרְבַּעַה פָּנִים לְאַחַת
וְאַרְבַּע כְּנָפִים לְאַחַת לָהֶם׃
(ז) וּרְגְלֵיהֶם רֵגַל יִשְׂרָאֵל וְכַף
רֵגְלֵיהֶם כְּכַף רֵגַל עֶגְל וְנִצְצִים
כְּעֵין נְחֹשֶׁת קָרָל׃ (ח) וַיְיָדוּ אָדָם

חשמל. (ה) אויס דיעזער
מיטטע ערשען דיא געשטאלט
פֿאַן פֿיער חיות, דיא אלזאָ
אויסזאָהען: זיא האַטטען איי-
נע מענשליכע בילדונג. (ו) דאָך
האַטטע יעדע פֿיער געוויסער
אונד פֿיער פֿליגעל; (ז) איהרע
פֿיסע וואָרען וויא געוועהגליך
(געטטמאָטעט), דאָך דיא זאָה-
לע גליך דער זאָהלע איינעם
קאלכעם אויך פֿונקעלטען וויא
וויא פֿאָלירטעס קופֿפֿער.
(ח) אונטער איהרען פֿליגעלן

מחחה

וידי קרי

ר ש י

גוון שלו ראם מתוך האש וב"א רכותינו מעשה בתינוק אח' שהיה דורש במעשה מרכב' והיה
מכין בחשמל וילצה אש מחשמל ואכלתו ועוד אמרו כי המלה מורכב באמר' מאי חשמל א"ר
יהודה חיות אש ממללות במתנית' תנא עתי' חיות ועתים ממללות בשעה שהדבור יולא מפי
הקדוש ברוך הוא חיות בשעה שאין הדבור יולא מפי הקדוש ברוך הוא ממללות כלומר משבחות
ומהללות את השם ויתכן שהיא חשמל שם העין שהוא קרוב לעין האש כי אמר חשמל
מתוך האש ואמר כעין חשמל כמראה אש בית לה סביב ממראה מתניו ולמעלה ואמר במראה
השניה וממתניו ולמעלה כמראה זוהר כעין החשמלה: (ה) ומתוכה. של אותה האש ראיתי
כעין חשמל הנראה מתוך האש ולא נודע מהו ומדרש שדרשו בו רבותיו חיות אש ממללות
חינו מיושב על הענין: דמות אדם להנה. יש לתמוה שהרי אף דמות שור ואריה ונשר להנה
ונראה נעיני לפי שזה אב לכולם קילס הנביא את המרכבה זו והוא דמות פרנפופ של יעקב
אבינו: (ו) וארבעה פנים לאחת. לאחת זו לפרנוף האדם לנדה היו ד' פנים וכן לאריה
ולנשר ולשור הרי ט"ז לחיה וכן לכל חיה וחיה וד' כנפים לכל אחד מן הפנים הרי ט' וד'
כנפים לחיה והוא ט"ז מאתן ומאשין ושימא גפין: (ז) רגל ישרא. רגלין כיונין מכונין זה
כנגד זה. ד"א ישרא שאין להם קפיצים ארבעות לכוף את שוקיהם לפי שאין להם ישיבה
ולא שכינה ואין לריכין להיות להם קפיצין כעין שיש לנהמה קפץ עליון וקפץ מתחת שנהם
היא כוספת שוקיה לשכב: רגל עגל. רגל עגול ונת"י רגלין סגלגלין: ונולדים. מתוך
זהרורותים דומה כאלו יולדות מהם נולדות כדאמרינן במס' יומא אף היא עשתה נברשת של זהב וכו'
בשעה שזמה זרחת נולדות יולדין הימנה וכו': ונולדים. אישט"נלונט בלע"ז: כעין. כמו במראה: נחשת
קלל. מזוקק ומאיר. ומנחם חנרו עם קלוי באש (ויקרא ג'): (ח) וידי אדם מחמת כנפיהם.
כתרגומא למחתי כהן גומרין דאשא וגומר וכן אנו מולאים בספר זה וישלח הכרוב את ידו
אל

ב א ו ר

אות גדולה וכבוד, ותאות רק לאותם אשר להם הממשלה; ואף גם הטיב לי הפירוש הזה
מאד, מ"מ לא מלאתי נפשי לתרגם הגולה הזאת. (ה) חיות, נחר בהמלה הזאת על כי
חורה גם על חיות הארץ בכלל וגם על האדם ועל נשמתו, כמו ויהי האדם לנפש חיה
(בראשית ב' י'), דכא לארץ חיותי (תהלים קמ"ג ג'). דמות, זה הכלל, כ"ל צורתם בכלל
היא דמות אדם, אכן יש עוד להן דמות אנרים מבריות אחרות; ואם יש נפשך להבין יותר
פשוטו של הכתוב בארצה הזה, קרא פרשה י' ונאורנו שם ותהיה לאחת נידך. (ו) ישרא,
כ"ל אשכ"ז ישכף רגליהם בכף רגל עגל, מכל מקום דמות רגליהם חון מהנף ההוא כרגל אדם.
קלל, שם המואר במשקל חנם, ונחשת זכר, כמו נחשת ממורט (מלכים א' ז') מ"ה ועינונו
מלטע

האטמען זיא מענשענהערדע
אויף אללען פיער זייטען, זא
וויא געוויכטער אונד פליגעל
אויף אללען פיער זייטען.
(ט) איהרע פליגעל בעריהר-
טען זיך געגענוויטיג, אים גע-
הען ווענדעטען זיא זיך ניכט
אים, דען יעדע קאננטע נאך
יעדער איהרער געזיכטסזייטען
וואנדעלין. (ו) דיא בילדונג איה-
רער געזיכטער רעכטס וואר אן
אללען פיערען דיא איינעם
מענשען אונד איינעם לעווען,
אונד דיא בילדונג איהרער גע-
זיכטער לינקס אן אללען פיע-
רען וואר דיא איינעם אכטען
אונד איינעם אדלערס.
(יא) איהרע געזיכטער זא וויא
איהרע פליגעל ווארען אבען

יחזקאל א
מִהַחֲתַת כַּנְפֵיהֶם עַל אַרְבַּעַת
רַבְעֵיהֶם וּפְנֵיהֶם וּכְנֵפֵיהֶם
לְאַרְבַּעַתָּם: (ט) הַבֵּרַת אִשָּׁה
אֶל-אָחוֹתָהּ כַּנְפֵיהֶם לֹא-יִסְבּוּ
בְּלִכְתָּן אִישׁ אֶרְעֵבֵר פָּנָיו וַיִּלְכּוּ:
(י) וּדְמוֹת פְּנֵיהֶם פָּנֵי אָדָם וּפְנֵי
אֲרִיָּה אֶל-הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם
וּפְנֵי-שׁוֹר מִהַשְּׂמֹאל לְאַרְבַּעַתָּן
וּפְנֵי-נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן: (יא) וּפְנֵיהֶם
וּכְנֵפֵיהֶם פְּרוּדוֹת מִלְמַעְלָה
לְאִישׁ שְׁתֵּי הַחוֹבְרוֹת אִישׁ וּשְׁתֵּי

מכסות

געטרעננט; צווייא פליגעל איינער יעדען בעריהרטען איינאנדער, אונד דיא (זכורען)
צווייא

ר ש י

אל האש אשר בניו לכרובים וישא ויחן: אל מפני לנוש הכדים וכן אחריו ויראו לכרובים חבנית
יד אדם וגו' (לקמן י') ידי אדם חמו' אח האש ונחנות לכרוב וכרוב לשליח כדי שיטנונו
גחלים מיד אל יד להקל הפורענות מעל ישראל: על ארבעת רבועיהם. לד' רוחות העולם
שהרי יש להם פנים וכנפים לכל רוח: ופניהם וכנפיהם לארבעתם. כחרגומו שיי לארבעתהן:
(ט) חוברות אשה אל אחותה כנפיהם. כנפה של זו פרושה ללד כנפה של זו לכאן וכן לכאן עד
שחוברות ומגיעות זו לזו וכך הם מכסות פניהם שהנפיים פרושית למעלה מן הפנים: לא
יסנו בלכתם. אם רוכות ללכת לחיה רוח שירכו אין לריבות להסב פניהם שהרי יש להם
פנים לכל לד לפיכך איש אל עבר פניו ולכו ללד פניו של אחתה רוח שהם רוכים ללכת ילכו:
(יא) ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה. אלמלא שראיתי טעם זקף גדול נקוד על ופניהם
לא הייתי יודע לפרשו אבל הניקוד למדני להבדילם זו מזו ולהעמיד תיבת ופניהם בפני עלמה
וכן פירושו ופניהם להם וכנפיהם היו פרודות למעלה מפניהם ומכסות אותם כי לד לאיש שמים
חוברות איש לכל פנים ופנים שמים כנפיהם חוברות לכל אחת נקף חיה זו פרושה ללד כוף
חיה זו ושל זו ללד זו והפנים שנינתי מנוסים בהם ודוגמת לשון מקרא זה יש עוד בפרשה
זו ונביהם וגובה להם ויראה להם תיבת וגניהם עומדת בעלמה: ושמים מכסות. וב' כנפים

ב א ו ר

מלטש, כי אם תלטש האמת אז תקל נמיתה. רבועיהם, מושך עלמו ואחר עמו, כלומר
ופניהם וכנפיהם לארבעתם, אשר אמר כבר לעיל, ג"כ על ארבעת רבועיהם, ולח סמונים
זה לזה. (ט) חברות, כנפה של זו פרושה ללד כנפה של זו לכאן וכן לכאן עד שחוברות ומגיעות
זו לזו (יש"י). אל עבר, ובאשר יש להם ארבעה פנים כנגד ארבעה רוחות התבל, ע"כ לא
ילטרבו לפנות את ראשם, אם יש כנפיהם ללכת אל עבר אחר. (יא) ופניהם, באשר אמר למעלה
(שוק ט) חברות, על כן יאמר פה כי כנפיהם פרודות מלמעלה ורק תגענה זאת בזאת של
הזו. לאיש, ענינו כן: לאיש איש שמים חוברות, הן איתן אר פרודות מלמעלה ובשמים
כאחרות

יחזקאל א

תרגום אשכנזי ג

צווייא בעדעקסטן איהרע קער- פער . (יב) יעדע נינג נאך יע- דער איהרער געוויסטעווען . וואהין זיא וואללטען קאנג- טען זיא געהעי, אהנע זיך אים געהען אומווענדען צו מיסעו . (יג) דיא חות שיען דיס אנזע- הען ניד, ווא גל הענדע קארה- לען, צווישען דען חיות זעלכסט שפריהטען פלאטמען דאז פיי- ער האטטע איינען פונקעלנדען גלאנץ, אונד אויס דעם פייער פוהרען בל טצע הערפאר . (יד) דיא חיות בעווענטען זיך שנעלל הין אונד הער, נאך דער ארט איינעם בליטצעס . (טו) איך בעטראכטעטע דיא חיות, אונד זיעהע! דא וואר איין אופן (יח) אויף דעם בא- דען: נעבען יעדער דער חיות

מכסות את גויתיהנה: (יב) ואיש אר-עבר פניו ילכו אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו לא יסבו בלכתן: (יג) ודמות החיות מראיהם כגחלי-אש בערות כמראה הלפידים היא מתהלכת בין החיות ונגה לאש ומן האש יוצא ברק: (יד) והחיות רצו ואשוב כמראה הבזק: (טו) וארא החיות והנה אופן אחד בארץ אצל החיות לארבעת פניו: (טז) מראה האופנים ומעשיהם כעין

חרשיש

אויף דען פיער פארדערן זייטען . (טז) דער אנבליק דער אופנים אונד איהרע בעשא- פעני

ר ש י

הנזרות מכסות את גויתיהנה: (יב) אל אשר יהיה שמה הרוח . הרצון ללכת: (יג) היא מתהלכת בין החיות . המראה הזאת מתהלכת בכל החיות: ונגה לאש . יוטר מאש שלנו: ברק- פלנדור"ש בלעז: (יד) רלוא ושיב כמראה הבזק . פירשו רבותינו רלוא ושוב כלבת הכנשן שינאה חמיד מפי הכנשן וממרת לחזר וליכנס כך כשמוציאו ראשן ממחת הרקיע הנטויה למעלה מהן כמו שמפורש בענין נרחעות מפני הכנייה שלמעלה מן הרקיע וממרות להשיב את ראשן: כמראה הבזק . דלאטנלי"לח בלע"ז וגוון אש שלהם כגוון אש היולא מבין הכרסין שמזקקין זהב בכור בחוכן והזש שיולא' משם לבועה בגוונים . (חו' וי"מ הבזק לשון פזר כפי שפירסוהו רבותינו כמראה הבזק ר"י אומר בשם ר' סימון בשם ר' לוי בן פוטא נזה שנוק גפת בכירה כלו' שמשור גפת שהוא פסולת הזמים בכירה שהוא ממלהט נמורה ומעלה להב והלהב עולה ויורד והו סי' רלוא ושוב ועוד יש בדברים בזק לשון פיזור בזק בהו עפרא ופוו חרבי כלו' פזר וכן במשנה בזקין מלח ע"ג הכנש בשניל שלא יחליק ויש משמע בזק כמו ברק והוא לשון חפז ע"כ תו' סח"א): (טו) אופן אחד בארץ . ברלפת הרקיע: לארבעת פניו . של כל חיה או האופנים לו ד' פנים . ורבותינו אמרו זה סנדלפון העומד בארץ וראשו מגיע לבין החיות אבל לפי הענין אנו למדין שהאופנים ד' הם: (טז) כעין חרשיש . כגוון אופן טובה שמה

חרשיש

ב א ו ר

האזרות מכסות את גויתיהנה . (יב) הרוח, רלואס, וכן לקמן אשר הולכים אחרי רוחם (י"ג ג'). (יג) כמראה הלפידים, מראהם איננו נגמלים בוערים אשר רק זהר להם, אבל ממנס יעלו לפידי אש . ונגה לאיש, יוטר מאש שלנו (רש"י). (יד) רצוא ושוב, כמו ירכו וישובו . הבזק, כמו ברק (רד"ק) . (טו) אושן אהד, אופן אחד לכל כל חיה מהארבע החיות . (טז) ומעשיהם, נראה לנאורה כיתר, וכן מראהם בסוף הכפוק, אבל אין לקיר נמראה הנפלזה

תְּרִשִׁישׁ וּדְמוּת אֶחָד לְאַרְבַּעַתָּן
 וּמְרִאֵיהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם כְּאֶשֶׁר יִהְיֶה
 הָאֹפֶן בְּתוֹךְ הָאֹפֶן: (יז) עַל־
 אַרְבַּעַת רַבְעֵיהֶן בְּלַכְתָּם יֵלְכוּ
 לֹא יִסְבּוּ בְּלַכְתָּן: (יח) וּגְבִיֵהֶן וּגְבֵה
 לָהֶם וַיִּרְאֶה לָהֶם וּגְבֹתָם מִלְּאֵת
 עֵינָיִם סָבִיב לְאַרְבַּעַתָּן: (יט) וּבְלַכְתָּ
 הַחַיּוֹת יֵלְכוּ הָאֹפְנִים אַחֲרֵם
 וּבְהַנְשֵׂא הַחַיּוֹת מֵעַל הָאָרֶץ
 יִנְשְׂאוּ הָאֹפְנִים: (כ) עַל אֲשֶׁר
 יִהְיֶה־שֵׁם הַרוּחַ לְלַכְתָּ יֵלְכוּ שָׁמָּה
 הַרוּחַ לְלַכְתָּ וְהָאֹפְנִים יִנְשְׂאוּ
 לְעַמְתָּם כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאֹפְנִים:
 (כא) בְּלַכְתָּם יֵלְכוּ וּבְעַמְדָם יַעֲמֻדוּ
 וּבְהַנְשֵׂאִם מֵעַל הָאָרֶץ יִנְשְׂאוּ
 הָאֹפְנִים לְעַמְתָּם כִּי רוּחַ הַחַיָּה

פֶּעֱנָהיִיט וּוְאָר דַּעַם חַרְשִׁישׁ
 גְּלִיךְ, אַלְלַע פֶּיעַרַע וּוְאָרַעַן
 גְּלִיךְ גַּעֲשִׁטְאֶלְטַעַט, אֹונד
 אִיהַר אַנְכְּלִיק זָאָ וּוִיא אִיהַרַע
 בַּעֲשֵׂאֶפֶעֱנָהיִיט וּוְאָר פֶּאָן דַּעַר
 אַרַט, אַלַס וּוְאָרַע אִיִּין אֹופֶן
 אִיִּוּדַעַם אַנְדַּרַעַן. (יז) נֶאֱדָ אֶל־
 לַעַן פֶּיעַר זֵיטַעַן הִיִּן קָאָנְטַעַן
 זִיא וּוְאָנְדַּעַלן, אָהַנַע זִיךְ אִים
 גַּעֲהַעַן! אֹומוֹעַנְדַּעַן צוּ מִים־
 סַעַן. (יח) אִיהַרַע פֶּעֲלַגַעַן (כֶּף־
 גַּעַן דַּעַם חַרְשִׁישׁ) הָאֶמְטַעַן אִיִּי־
 גַּע פֶּיֶרְכְּטַעַרְלִיכַע הַעֲהַע, אֹוִיךְ
 הָאֶמְטַעַן זִיא אִיִּינַעַן אֹוִיסַעַר־
 אָרְדַּעַנְטְלִיכַעַן שְׂאָרְפֶּבְּלִיק :
 דַּעַן אִיהַרַע פֶּעֲלַגַן וּוְאָרַעַן רֹונד־
 אִים פֶּאָלְלַעַר אֹוִינַעַן אָן אַלְלַעַן
 פֶּיעַרַעַן. (יט) גִּינְגַעַן דִּיא חַיּוֹת,
 זָאָ גִּינְגַעַן דִּיא אֹופְנִים גַּעֲבַעַן
 אִיהַנַעַן: עַרְהָאָבַעַן זִיךְ דִּיא
 חַיּוֹת פֶּאָן דַּעַם בְּאָדַעַן, זָאָ עַר־
 הָאָבַעַן זִיךְ דִּיא אֹופְנִים מִיט,
 (כ) וּוְאָהִיִן יַעֲנַע דַּעַן וּוִילְלַעַן
 הָאֶמְטַעַן צוּ גַּעֲהַעַן, הָאֶמְטַעַן
 אֹוִיךְ דִּיעוּעַ דַּעַן וּוִילְלַעַן צוּ גַּע־
 הַעַן, וּוְאָ דֶאָן דִּיא אֹופְנִים זִיךְ

באופנים
 אין גלייכער ריכטונג מיט איהנען ערהאכען, דען דער גייסט דער חיות וואר אויך אין דען
 אופנים. (כא) וואנדעלטען נון יענע, זא גינגען אויך דיעזע, שטאנדען יענע, זא שטאנדען
 אויך דיעזע, אונד ערהאכען זיך יענע פאן דעם באדען, זא ערהאכען זיך אויך דיא אופנים
 אין גלייכער ריכטונג מיט איהנען, דען דער גייסט דער חיות וואר אויך אין דען אופנים.

ר ש י

תְּרִשִׁישׁ קְרוּשָׁא ל' בַּלַּע": כַּאֲשֶׁר יִהְיֶה הָאֹפֶן. קְנוּעַ בְּתוֹךְ הָאֹפֶן שְׁתֵּי וַעֲרַב לְפִי שֶׁהֵן הוֹלְכוֹת
 לְכָל עֵבֶר פְּנִיָּה לְד' רוּמוֹת לְרִיךְ שִׁיהָ הָאֹפֶן מְגַלְלָ לְד' רוּמוֹתָיו: (יז) עַל אַרְבַּעַת רַבְעֵיהֶן
 וּגְו'. בַּשְּׁנַיִם מַעֲשֵׂה הָאֹופְנִים הוֹנֵרְךְ לַשְּׁנוֹתָן לומר שֶׁהֵן הָאֹופְנִים מַעֲבִיבִין עֲלֵיהֶם שֶׁאֵף הֵם
 עֲשׂוּיִין לְכָד: (יח) וּגְבִיֵהֶן. וּגְבֵה וְשֶׁלֶהֶם: וּגְבֵה לֶהֶם וַיִּרְאֶה לָהֶם. מֵאֹוִימִי' הֵם לְרוּחַ חוֹתָם
 וְשֶׁ שׁוֹפְרִין וַיִּרְאֶה לָהֶם בְּמִוֶּרֶחַ עוֹמְדִים: וּגְבֵהֶם. אִילוּיֶרְזִילִ"ש בַּלַּע": מֵלֶאֱחָת עֵינָיִם סָבִיב.
 לְרִאֲוֹת לְכָל רוּחַ שֶׁהֵר־ לֹא יִסְבּוּ בְּלַכְתָּם: (יט) מִגַּל הָאָרֶץ. מֵעַל רֶכֶת הַרְקִיעַ וְכַת־יִמְלַרַע לְרוּם
 שְׁמִיא כְּלומר בְּהַנְשֵׂאִם מִלְּמַעַה לְמַעַלָּה: (כ) הַרוּחַ. הַרְנוֹן שֶׁל הַקְּבֵה"ה: שְׁמַה הַרוּחַ לְלַכְתָּ:
 אֲכִ"ל לֶהֶם לְכָד זֶה לְכוּ עֲרוּמוֹ שֶׁל הַקְּבֵה"ה בְּחַיּוֹת וְרוּחַ הַחַיָּה כְּאֹופְנִים: (כא) בְּלַכְתָּם. הַחַיּוֹת:

ב א ר

הנפלאה הזאת. הרשיש, אכן טוב הנזכר בתנן. (יח) ויראה להם, יראה שם מעשה
 ראה, וכו"ל מחותמות האמת כמו יפסר. וגב חס, וי"ו חמת מלת כיו. (ב) שמה
 הרוח ללכת, השיעור: אל אשר היה רוח הקיום ללכת, שמה גם רוח האופנים ללכת, כי

יחזקאל א

בְּאוֹפְנִים: (כג) וְדַמּוֹת עַל-רֵאשֵׁי
הַחֵיהָ רִקְיֵעַ בְּעֵין הַקֶּרֶחַ הַנּוֹרָא
נָטוּי עַל-רֵאשֵׁיהֶם מִלְמַעְרָה:
(כג) וְתַחַת הַרְקִיעַ כַּנְפֵיהֶם יִשְׂרוֹת
אִשָּׁה אֶל-אֲחֹתָהּ לְאִישׁ שְׂתֵים
מִכְסוֹת לְהִנָּה וְלְאִישׁ שְׂתֵים
מִכְסוֹת לְהִנָּה אֶת גּוֹיֹתֵיהֶם:
(כד) וְאִשְׁמַע אֶת-קוֹל כַּנְפֵיהֶם
בְּקוֹל מַיִם רַבִּים בְּקוֹל-שָׂדֵי
בְּלִכְתָּם קוֹל הַמַּלְאָה בְּקוֹל מַחְנָה
בְּעַמְדָם תִּרְפִּינָה כַּנְפֵיהֶן:
(כה) וַיְהִי-קוֹל מֵעַל לַרְקִיעַ אֲשֶׁר
עַל-רֵאשֵׁם בְּעַמְדָם תִּרְפִּינָה
כַּנְפֵיהֶן: (כו) וּמִמֵּעַל לַרְקִיעַ אֲשֶׁר
עַל-רֵאשֵׁם כְּמֵרָאָה אֶבְן-סַפִּיר

חרגום אשכנזי ד

(כג) איבער דען קעפּען דער
חיות וואָר איינע דעקקע וויא
איינע פֿירטערליך גראָסע
איוושאללע, וועלכע אָבען איי-
בער איהרען קעפּען גע-
שפּאַנט וואָר. (כג) אונטער
דיעזער דעקקע וואָרען איהרע
פֿליגעל אין גראָדער ריכטונג
אויסגעברייטעט, איינער גע-
בעזרעס אַנדערן, אינד יעדע
פֿאַן איהנען בעדעקטע מיט
צוויי פֿליגעלן איהרען קער-
פּער. (כד) ווען זיא זיך בעוועג-
טען, האָרטע איך דאָ גע-
רייש איהרער פֿליגעל גלייך
דעם בריווען גראָסער געוועס-
סער, איין פֿירטערליכעס גע-
טעזע, איין געטיטמעל גלייך
דעם איינעם העערלאַנגערס;
דאָך ווען זיא שטיללע שטאַנ-
דען, ליעסען זיא דיא פֿליגעל
זינקען. (כה) ווען זיא אים שטע-
הען דיא פֿליגעל זינקען ליע-
סען, וואָרד איין גערייש גע-
(כו) איבער דער דעקקע, וועל-
שטעלל-

הָאָרֶט אִיבֶּער דֶּער דֶּעקֶקֶע, אִיבֶּער אִיִּהרֶען קֶעפּעֶען. (כו) אִיבֶּער דֶּער דֶּעקֶקֶע, וועל-
כֶּע אִיבֶּער אִיִּהרֶען קֶעפּעֶען וואָר, שִׁיעַן עִטוואָס גלִייך דֶּעם סאַפִּיר - שִׁיין, דֶּאַרִיבֶּער
שִׁטעלל-

ר ש י

לכו. האופנים: (כב) הקרח הנורא. ת"י גלד חסין גלוא"ה פור"ט בלע"ז: (כג) ישרות.
מכוונות: (כד) נקול מים רבים. יכול קיל נמוך ח"ל נקול שדי נקול המפורש נכתובים קול
ה' נכח קול ה' שזכר ארוזים (מהליס כ"ט): קיל המולה נקול מחנה. קל מלוליהן דמודין ומברכן
קדם רבנוניהן נקל משריית מלאכי מרומא: בעמדם תרפינה כנפיהן. מלהשמיע קול. וי"ת
במקמהן משחקן גפיהן מן קדם דכירא דכורו של מקום היוצא ממעל לראשן להשמיע לנביאים
שליחותו כמו שמהיים והולך ויהי קול וגו'. ומ"ח בעמדם מלקלם בשביל ישראל שיקלסו תחילה:
(כה) ויהי קול מעל לרקיע. ח"י ובזמן דהוב רעות קדמוהי לאשמעא דנורא לעבדוהי נבוי
הוי קלא משתמע מעילוי רקיע מבין כרוביא מחמות רקיעא דעל ראשיהן: תרפינה כנפיהן.

ב א ו ר

רוח החיה באופנים. (כב) הנורא, אחד מחנמי העמים פתרו מלשון ארמית, לשון אש כמו
לנו חתון נורא יקידתא (דניאל ג' ו') ויפרש בקרח הנורא, כאותו הקרח אשר יליך כאש,
והוא החטן הנקרח קריסטחון. (כג) לאיש שהים מכסות להנה, שעורו כך, לא כל הארבע
כנפים פרושות תחת הרקיע, כי אס רק שתיים וגשתיים האחרות מכסות את גויותיהן. (כד) כקול
שדי, כל הפלגות דבר מה יסוכן נבוי ה' כמו שלהבת יה, הכרי אל, וענינו חזקת הקול.
(כה) בעמדם תרפינה כנפיהן, שעורו כך, כאשר נעמידם תרפינה כ פיהם אז ישמע קול

שטעללטע עם איינען נהראן פאר, אינד איבער דיעועם טרראנע וואר עטוואס וויאדיא געשטאלט איינעם מענישען. (כז) דאזא איך, דאס דיזענע שטאלט יענער איינעם השמל גלייך וואר, פאן דען לענדען אויפוערטס (ווארזיח) אומגע בעז פאן איינער פייער-היללע; פאן דען לענדען אבווערטס אבער זא איך נור איינע פיי ערפארבע מיט איינעם פוני קעלנדען גלאנצע רונד אומ הער. (כח) גלייך דער פארבע דעם רענענכאנענס אין דער וואלקעאן איינעם רעגניכטען טיגע, וואר דער אנבליק דיע זעס פונקעלנדען גלאנצעס רונד אומהער. דיעועס וואר דער אנבליק דער געטטליכען מאיעסטעט. — אלס איך זא וואהרנאהם, פיעל איך אויף מיין אנגעזיכט, דא האר טע איך איינע שטיכמע, וועלע 5ע שפרדך.

ב (ה) זיא שפראך צו מיר: ערדענוואהן! שטעללע

דמות כסא ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה: (כז) וארא ופעין השמל כמראה אש בית קה סביב ממראה מתניו ולמעלה וממראה מתניו ולמטה ראיתי כמראה אש ונגה לו סביב: (כח) כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם כן מראה הנגה סביב הוא מראה דמות כבוד יהוה ואראה ואפל על פני ואשמע קול מדבר:

ב (א) ויאמר אלי בן אדם עמד על רגליך ואדבר אתך: (ב) ותבא בי רוח כאשר דבר אלי ותעמדני על רגלי ואשמע את

מדבר

דיך אויף, דאס איך מיט דיר רעדע. — (ג) דא בעקאם איך מיטה, אלס איך זא זאני געשפראכען וואורדע, איך פיהלטע מיך אויפגעריכטעט, אונד פערנאהם דיא מיט מיר 7ע.

ר ש י

מאימת הדבור: (כז) וארא בעין השמל לא נחן רשית להתנוון ביקרא זה: בית לכה. מלפנים לה כמרא' אש: (כח) ואכול על פני. ואשטמית: ואשמע קול מדבר. ומה דבר: ב (א) ויאמר אלי בן אדם וגו'. בן אדם קורא ליוזקאל מחוק שרוט' המרכבה הולך בין עלייה ומשתמש בה במלאכים לומר אין כאן ילוד אשה אלא זה כן העשויים א"ש אחד לר' והנ"הו. ול"נ שלח קראו בן אדם אלא בשביל שלא תהא דעמו רחנה עליו מחוק שהיה גם לנו במראה המרכב' ובמלאכת עליונים ס"א: (ב) את מדבר אלי. את המחדבר

ב א ו ר

וגו'. (כו) דמות כסא, שעורו כך, על דמות אהן ספיר נראה דמות כסא, ולא בני הכסא היה כמראה הספיר, ועל זה תעיד לקיץ פרשה י' א', כי שחי המראית דמות, כאשר סגר שם הנביא. (כח) הגשם, יומת התקדשו השמים בעגים יחר יזכיר הקשת. ב (א) בן אדם, כן יקרא האנוש מלך אשר גובו נלקח מהאדמה. אוהך, כמו עמד ורבים נכה בספר הזה ונירמיה. (ב) אח מדבר אלי, את יחס הפעול ויחסר מלת הקול.